

Скороходова А.В., Родик Я.С., Шарлай Е.В

*Харківський національний університет будівництва та архітектури
(вул. Сумська 40, Харків 61002 Україна); e-mail: yelene/sharlay@gmail.com;
orcid.org/0000-0003-1388-8013; orcid.org/0000-0003-0583-2810; orcid.org/0000-0003-1445-0339)*

НОВІ ПІДХОДИ ДО АРХІТЕКТУРНО-ДИЗАЙНЕРСЬКИХ РІШЕНЬ ПРИ ПРОЕКТУВАННІ ЗАКЛАДІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Авторами розглядається питання проектування закладів охорони здоров'я з позиції сучасних підходів, одним з яких є візуальна екологія. Розглянуто актуальні принципи проектування медичних установ, нові архітектурні, дизайнерські та просторові рішення, які дозволяють підвищити ефективність медичного закладу. Обрана проблема є актуальною в світлі зростаючого протистояння між розвитком медичних технологій і моральним старінням предметно-просторового середовища поліклінік і лікарень. При виборі просторових, архітектурних та інтер'єрних рішень необхідно, перш за все, орієнтуватися на збільшення користі для пацієнтів і їх сімей, а також створення найбільш сприятливих умов для медичного персоналу. Спочатку дизайн медичних установ був покликаний знизити стрес пацієнтів, однак ця функція поступово еволюціонувала і стала включати в себе безпеку не тільки пацієнтів, але й персоналу, підтримання морального духу і високої продуктивності праці, екологічну стійкість. Розглядається концепція біофільного інтер'єру. У лікарнях біофільний дизайн найчастіше з'єднує громадські простори - входи, кімнати очікування і кафетерії - з денним світлом і природою, щоб створити заспокійливе середовище для всіх, хто туди потрапляє. Зміна парадигми в сприйнятті того, як повинні виглядати інтер'єри об'єктів охорони здоров'я, дозволяє отримати більш естетичні, функціонально ефективні і екологічно чисті середовища і інтер'єрні рішення лікарень, медичних і реабілітаційних комплексів.

Ключові слова: екологічний підхід, установи охорони здоров'я, візуальна екологія, предметно-просторове середовище.

Вступ. Проблема збереження й зміцнення здоров'я населення за всіх часів була однією із ключових у суспільстві. Здоров'я нації - це показник цивілізованості держави, що відображає рівень її соціально-економічного розвитку, головний критерій доцільності та ефективності всіх сфер діяльності людини. Наразі в Україні тенденція погіршення здоров'я населення набула загрозливого рівня. Це зумовлено збіднінням значної частини населення, погіршенням екологічної ситуації, розповсюдженням руйнівних стереотипів поведінки, зниженням доступності до якісних медичних послуг, вартістю сучасної системи освіти, а також застарілими лікарнями та медичними установами, які не відповідають сучасним вимогам.

Умови життя сучасної людини ставлять завдання вдосконалення наукового аналізу проблем її здоров'я. Людина - найвища цінність суспільства, а здоров'я зумовлює гармонійний розвиток людини і, тим самим, є запорукою всебічного розвитку суспільства. Здоров'я людини - соціальна цінність, невід'ємна частина суспільного багатства, і від суспільства залежить, як здоров'я використовується, охороняється і відтворюється. Аналіз здоров'я людини стає необхідною умовою розкриття і вдосконалення людських здібностей і можливостей як рушійної сили та найвищої мети суспільного прогресу [1]. Встановлено, що проблема збереження здоров'я не вирішується лише застосуванням комплексів профілактичних заходів, спрямованих на формування, збереження та зміцнення здоров'я, підвищенням соціальних стандартів, розвитком медицини та пропагандою здорового способу життя. Для вирішення даної проблеми необхідна її трансформація в глобальну проблему формування цілісного світогляду [2]. «Здоров'я людини – це її здатність зберігати відповідну віку стійкість до різких змін кількісних і якісних параметрів потоку сенсорної, вербальної і структурної інформації» [3].

Самопочуття і стан здоров'я людини впливає на його фізичну, соціальну і трудову активність. На сьогоднішній день визначені компоненти загального здоров'я людини: соматичний, фізичний, психічний, моральний. Вони формуються під впливом великої кількості зовнішніх і внутрішніх факторів, що різнопланово впливають на організм. Урівноважений

стан всіх компонентів може визначати якість життя і рівень загальної задоволеності нею. Академік В. Казначеев підкреслював, що здоров'я це цілісний багатовимірний динамічний стан, що розвивається в процесі реалізації генетичного потенціалу в умовах конкретного соціального й екологічного середовища і дозволяє людині в різному ступені здійснювати її біологічні та соціальні функції; процес збереження і розвитку фізіологічних властивостей, потенцій психічних і соціальних; процес максимальної тривалості життя при оптимальній працездатності й соціальної активності [4]. Це визначення можна вважати найбільш вдало представленим із позицій цільових функцій будь-якого суспільства.

Пріоритетним напрямком конструктивних змін у сфері охорони здоров'я України в рамках імплементації Угоди про асоціацію з Європейським Союзом є впровадження нової парадигми охорони здоров'я та «Концепції розвитку системи громадського здоров'я в Україні» [5].

Результати дослідження. Можна стверджувати, що навколишнє середовище, умови і культура здоров'я є основними факторами здоров'я людей. Культура здоров'я – це поняття, яке є ширшим, ніж поняття «здоровий спосіб життя», оскільки воно є складовою частиною загальної культури особистості, і не просто проявляється в здорових звичках, а стає критерієм оцінки способу її буття. Сутність поняття «культура здоров'я» полягає в тому, що здоровий спосіб життя, як основний його стрижень - це науково обґрунтований, культурний, найбільш раціональний і оптимальний у конкретних умовах, усвідомлений особистістю як життєва необхідність, спосіб життя [6]. Зв'язуючим елементом у триаді «здоров'я - здоровий спосіб життя - культура здоров'я» є ціннісне ставлення до здоров'я.

Що стосується, навколишнього середовища, то воно являє собою складну цілісну систему природних і антропогенних об'єктів і явищ, в якому протікають; праця, побут і відпочинок людей. Воно включає в себе соціальні, природні і штучно створені фізичні, хімічні та біологічні об'єкти, які прямо, або побічно впливають на життя, здоров'я і діяльність людини. Безперервний приплив атмосферного кисню, питної води, їжі абсолютно необхідний для існування і біологічної діяльності людини. Людський організм, підпорядкований добовим і сезонним ритмам, реагує на сезонні зміни температури навколишнього середовища, інтенсивності сонячного випромінювання і т. П. [7]. Разом з тим людина є частиною предметно-просторового середовища. Вочевидь соціальна основа існування людини, як елемента предметно-просторової структури є провідною, зумовленою його біологічними засобами існування і.

Заклади охорони здоров'я є особливо орієнтованим предметно-просторовим середовищем. Медичне обслуговування є необхідною категорією в сфері послуг, що забезпечує здоров'я громадян. На сьогоднішній день спостерігається певний резонанс між країнами, де розвивають медичні технології і залишилося морально застаріле предметно-просторове середовище. Моральне старіння інтер'єрів державних лікарень і поліклінік пов'язано з багатьма факторами. Одним з провідних чинників є час спорудження будівель. Також, в більшості установ оформлення інтер'єрів, їх наповнення предметами і обладнанням здійснюється за СНіП і ГОСТам радянського часу, без урахування поправок, що потребують нові технологічні і функціональні процеси. Недостатнє фінансове забезпечення не дозволяє в повній мірі створити сучасний простір.

Наукові дослідження та світова практика вказують на те, що медичні установи, створені за дизайн-проектом, з урахуванням архітектурних та інтер'єрних особливостей, мають набагато більший потенціал бути корисними і безпечними як для пацієнтів, так і для медичного персоналу. [8]. Недавні дослідження в області дизайну медичних закладів показали, що правильно сформоване приміщення, виконане з урахуванням всіх принципів ефективності і з новітніми дизайнерськими рішеннями, здатне підвищити не тільки безпеку, але і продуктивність.

Сучасні методи медичного проектування містять наступне:

- заборонено близьке до медустанов розташування технічних і транспортних об'єктів;

- заборонено розміщення мікробіологічних лабораторій в житлових будинках;
- не можна розміщувати стаціонари ближче 100 м. від житлових будинків;
- автостоянки знаходяться не ближче 50 м від корпусів;
- на території лікарень обов'язково влаштовуються зелені зони з розрахунку 60-300 кв. м на ліжко-місце;
- посадки дерев повинні бути не ближче 15 м від вікон;
- вікна на південній стороні повинні мати сонцезахисне обладнання.

Для чого необхідно приділяти так багато уваги дизайну, інтер'єру і архітектурним рішенням медичних будівель? Наукові дослідження говорять про те, що, в лікарні присутні два типи проблем - це нанесення загрози життю і здоров'ю в результаті активних або прихованих збоїв. Активні збої - це порушення процедури в результаті невиліковного стану пацієнта, лікарської помилки або втоми медичного персоналу, а приховані збої - недоліки самої процедури або конструкції будівлі, що також може завдати шкоди пацієнтові. Щоб цей недолік був усунутий, необхідно звертатися до архітекторів за стратегіями будівництва і дизайну інтер'єру конкретного медичного закладу, з урахуванням його функціональних та інших особливостей, так як такий підхід здатний істотно скоротити кількість нещасних випадків.

Серед основних тенденцій, що впливають на дизайн медичних закладів можна виділити наступні: підвищення уваги до охорони здоров'я медичного працівника, просування сучасних технологій і створення віртуального середовища обслуговування, прискорення використання робототехніки і штучного інтелекту, персоналізоване лікування в результаті досягнень в області точної медицини, орієнтованість на пацієнта. «Поставити пацієнта в центр», на основі його перцептивного досвіду зустрічі з лікарнею [9]. Добре функціонує будинок і зручна інфраструктура з легкої навігацією як в межах архітектурного комплексу, так і на загальній території - основна передумова для оптимального функціонування об'єкту охорони здоров'я. Особливі обставини відвідування лікарні можуть привести до більш високого рівня стресу, що не тільки підриває можливості відвідувачів зрозуміти і обробити інформацію, але також і гальмують здатності організму. У відвідувачів обов'язково має складатися відчуття адекватного реагування і розуміння ситуації з боку медперсоналу, тому що це ключовий фактор для зниженні стресу, тривоги і страху. Так дуже важливо поєднання архітектури з ландшафтом, надзвичайно важливо для того, щоб впливати на людський фізичний і психічний стан.

Біофільний дизайн покликаний з'єднувати приміщення з природним середовищем. Для його реалізації потрібно, перш за все, залучити більшу кількість природного світла в простір. Це можна зробити за допомогою великих вікон від підлоги до стелі, скляних навісних стін і мансардних вікон, що знизить потребу в штучному освітленні, що допоможе поліпшити настрій і пацієнта, і персоналу. Крім того, недавнє дослідження, опубліковане в дослідницькому журналі *Microbiome*, показало, що вплив денного світла є природним дезинфікуючим засобом, допомагає вбивати бактерії, що зазвичай зустрічаються в пилу. Біофільний дизайн ідеально підходить для нестерильних приміщень, однак слід проявляти обережність при його впровадженні в інших приміщеннях закладу, наприклад, таких, як палати пацієнтів, - в них має бути достатньо природного світла, але дизайн вікон не повинен порушувати приватне життя пацієнта. Також не завжди можливо розводити рослинність в певних зонах медичного закладу. У цих випадках з'єднання з природою можна отримати, повісивши тематичні художні роботи на стінах або відповідно пофарбувавши підлогу або стелю. Сучасні лікарні повинні бути оснащені окремими кімнатами очікування, де у відвідувачів буде можливість безкоштовно отримати напої, подивитися телевізор, переглядати веб-сторінки на мобільних планшетах, які надає установа. Зручні крісла і дивани, а також теплі відтінки стін зроблять простір затишним. Практичним доказом

цього служать сади і зелені зони для пацієнтів, відвідувачів і персоналу. Це допомагає і зменшити стрес, і поліпшити соціальні відносини [10].

Облік вищеописаних особливостей дозволить створити привабливе, передове і гостинне середовище медичного закладу, здатне повністю задовольнити потреби пацієнтів і персоналу. Треба розуміти, що в процесі дизайну і проектування фізичного середовища не тільки пацієнти знаходяться в центрі уваги, але і лікарня в цілому. Так як персонал відповідальний за одужання пацієнтів, то його відчуття і комфортне робоче середовище стають ключовими параметрами. Так, температурні умови і якість повітря в приміщенні можуть мати значний вплив на стан співробітників, пацієнтів та відвідувачів. Оптимальні кліматичні умови в приміщенні здатні істотно підвищити продуктивність і мінімізувати випадки захворювань, що призводить до збільшення психічних ресурсів і більшої ефективності як пацієнтів, так і співробітників.

Все ці питання повинні бути пріоритетними, поряд з іншими визначеннями екологічності, оскільки лікарні - це також і будівлі з особливо високим споживанням енергії, а тому стає очевидною необхідність застосування заходів з енергозбереження та використання альтернативних джерел енергії. [11].

В цілому заклади охорони здоров'я починають виглядати більш доброзичливо: традиційні поєднання кольорів, стандартні інтер'єри, типові меблі і зони відпочинку, старомодні приймальні, процедурні кімнати та кабінети відходять на другий план. Останні наукові дослідження рекомендують зосередитися на висвітленні та кольоровій гамі медичних установ. На зміну традиційним варіантам освітлення повинні приходити сучасні технології освітлення, орієнтовані на енергоефективні, високопродуктивні, які не потребують обслуговування, більш надійні і безпечні рішення і системи з більш тривалими термінами експлуатації.

Кольори, в свою чергу, впливають на настрій і поведінку не тільки пацієнтів і відвідувачів, а й медперсоналу. Крім того, варто звертати увагу на фарби з нульовим вмістом легких органічних сполук, без запаху.

Ще одна тенденція, яку, безсумнівно, не можна пропустити, - «розумні» будинки. У сфері охорони здоров'я активно розвиваються технології, вже давно запущений процес цифровізації, однак, як правило, вони стосуються запису пацієнтів, або певних медичних процедур. Але не можна ігнорувати перехід до smart-технологій і при будівництві лікарень. Нові технології надають максимальну підтримку медичним організаціям різного профілю.

Екологічний підхід в проектуванні інтер'єрів лікарень і поліклінік є досить актуальним в світлі загальної проблеми екології і досить затребуваним напрямком в рамках візуальної екології [12]. Це пов'язано з тим, що закони зорового сприйняття формують уявлення людей про навколишнє середовище.

Несприятливе візуальне середовище державних установ охорони здоров'я характеризується великою кількістю гомогенних полів в інтер'єрах. Про це свідчать великі площини монохромних стін, підлог і стель. Хаотичне розташування меблів, інформаційних стендів, плакатів, стійок і обладнання утворюють агресивні поля. Люди, станом свого здоров'я, часто, знаходяться в таких приміщеннях тривалий час. Негативні поля через зорові рецептори підсилюють внутрішню напруженість організму, що призводить до дискомфорту, втоми, дратівливості - до пригнічення психологічного і психічного стану організму. Відповідно це суттєво гальмує процес одужання [13].

Застосування екологічного підходу в проектуванні інтер'єрів поліклінік і лікарень можливо в двох взаємодоповнюючих напрямках:

- застосування матеріалів, що відповідають не тільки гігієнічним нормам і стандартам закладів охорони здоров'я, а й екологічним вимогам;
- організація предметно-просторового середовища відповідно до терапевтичної специфіки і, водночас позитивнее для візуального сприйняття.

Проектні розробки в даних напрямках матимуть найбільшу практичну значущість. До етапів розробки має бути включене проведення глибокого аналізу застосованих матеріалів і технологій, виявлення в приміщеннях наявності агресивних і гомогенних полів. На основі отриманих даних відбувається визначення критеріїв оцінки стану інтер'єру з позицій візуальної екології. У свою чергу, це дозволить виробити методику роботи над проектом, що прогнозує найбільш ефективний результат - створення комфортного візуального середовища, що сприяє одужанню людини [14].

Висновки. Будівництво нових лікарень повинно бути пов'язане з вивченням нових підходів до просторових, архітектурних і інтер'єрних рішень для медичних установ. При будівництві нових клінік, або реконструкції старих, необхідно звертати увагу на сучасні тенденції в дизайні та архітектурі, а саме створення більш екологічних проектів, які можуть бути легко адаптовані до зміни кліматичних умов або іншого кризового стану. Перехід до клієнтоорієнтованого підходу диктує створення моделі з підвищеною доступністю і зручністю медичних послуг. Це може бути досягнуто і шляхом створення одномісних кабінетів, і будівництвом тимчасового житла / кімнат для членів сім'ї пацієнтів. Проблема перевтоми працівників також повинна бути вирішена за рахунок формування простору для виходу з перманентного робочого стресу при догляді за хворими і поліпшенням умов праці - створення типових палат, де кожен предмет буде перебувати на визначеному місці, щоб медичний працівник міг швидко знайти все необхідне і надати допомогу. Прискорення впровадження штучного інтелекту (II) і робототехніки також дозволить створити більш керовану простір і оптимізувати не тільки весь робочий процес, але і сама будівля. Сучасні лікарні повинні бути оснащені цифровими кіосками, конференц-залами з відповідним обладнанням, в тому числі і телемедичним, робочими станціями на колесах. Внутрішні простори клінік повинні легко трансформуватись завдяки використанню збірних перегородок, shell spaces, настінних рейкових систем зберігання і т.п. Дизайн медичного закладу повинен бути в нейтральній кольоровій гамі, з використанням енергоефективного високопродуктивного освітлення з більш тривалим терміном амортизації. Інтер'єри повинні бути більш гостинними і доброзичливими, а приміщення – різноманітними та інформативними, без використання однотипних меблів, але в той же час простими для розуміння, оснащеними необхідними табличками, схемами, щоб пацієнт міг легко знайти потрібний йому поверх або кабінет.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Кудрявцева Е.Н. Здоровье человека: проблемы, суждения. Вопросы философии. 1987. № 12. С. 98-109.
2. Бельорин-Еррера О. М., Корженко І. О., Удовенко М. А. Холістичний підхід до збереження здоров'я студентської молоді. Педагогіка здоров'я: VII Всеукр. наук.-практ. конф. (7-8 квітня): зб. наук. пр. Чернігів: ЧНТУ, 2017. Т. І. С. 57-59.
3. Брехман І.І. Введение в валеологию – науку о здоровье. Л.: Наука, 1987. 125 с.
4. Казначеев В.П. Теоретические основы валеологии. Новосибирск: Наука, Сиб. отд-ние 1993. 121 с.
5. Москаленко В.Ф., Гульчій О.П., Грузева Т.С. та ін. Громадське здоров'я: підручник для студ. вищих мед. навч. закладів. вид. 3. Вінниця: Нова книга, 2013. 220 с.
6. Митяева А.М. Здоровьесберегающие педагогические технологии: учеб. пособ. М.: Изд. центр «Академия», 2008. 192 с.
7. Залеський І.І., Клименко М.О. Екологія людини: підр. К.: ВЦ «Академія», 2005. 288 с.

REFERENCES:

1. Kudryavceva E.N. Zdorov'e cheloveka: problemy, suzheniya. Voprosy filosofii. 1987. № 12. S. 98- 109.
2. Bel'orin-Errera O. M., Korzhenko I. O., Udovenko M. A. Holistichnij pidhid do zberezheniya zdorov'ya students'koї molodi. Pedagogika zdorov'ya: VII Vseukr. nauk.-prakt. konf. (7-8 kvitnya): zb. nauk. pr. Chernigiv: CHNTU, 2017. T. I. S. 57-59.
3. Brekhan I.I. Vvedenie v valeologiyu – nauku o zdorov'e. L.: Nauka, 1987. 125 s.
4. Kaznacheev V.P. Teoreticheskie osnovy valeologii. Novosibirsk: Nauka, Sib. otd- nie 1993. 121 s.
5. Moskalenko V.F., Gul'chij O.P., Gruzeva T.S. ta in. Gromads'ke zdorov'ya: pidruchnik dlya stud. vishchih med. navch. zakladiv. vid. 3. Vinnicya: Nova kniga, 2013. 220 s.
6. Mityaeva A.M. Zdorov'esberegayushchie pedagogicheskie tekhnologii: ucheb. posob. M.: Izd. centr «Akademiya», 2008. 192 s.
7. Zales'kij I.I., Klimenko M.O. Ekologiya lyudini: pidr. K.: VC «Akademiya», 2005. 288 s.

8. Скороходова А.В., Родик Я.С., Чернявская К, Счастна К. Основні архітектурно-планувальні принципи реформування лікарень. Науковий вісник будівництва. Харків: ХНУБА ХОТВ АБУ, 2015. №4(82). С.26-32.
9. Шахабов И.В., Мельников Ю.Ю., Смышляев А.В. Ключевые аспекты пациент-ориентированной модели управления медицинской организацией. Научное обозрение. Медицинские науки. 2020. № 3. С. 34-38
10. Скороходова А.В., Чернявська К. Озеленення як природний фактор гігієнізації зовнішнього та внутрішнього середовища діючих лікарень. Науковий вісник будівництва. Харків: ХНУБА ХОТВ АБУ, 2016. №1(83). С. 14-17.
11. Health promoting hospitals: meeting the needs of the people. Journal of Health Gain. 2001. 5 (2): p. 3-7.
12. Воронцова О.Н. Визуальная экология. Психология восприятия архитектуры, дизайна и среды. Университетский комплекс как региональный центр образования, науки и культуры: материалы Всероссийской научно-практической конференции. Оренбург: изд-во ОГУ, 2017. С. 647-653.
13. Екатеринашкіна А.В. Определение критериев визуальной экологии в научных исследованиях магистрантов дизайна. Современные тенденции изобразительного, декоративно-прикладного искусства и дизайна: всероссийский научный периодический журнал. 2017. №2. С. 96-101.
14. Обухова А.С. Факторы, влияющие на здоровье. URL: <https://stanzdorovei.ru/zdorove/factory-vliyayushchie-na-zdorove.html>.
8. Skorohodova A.V. Rodyk Y.S. Chernyavskaya K, Schastna K. Osnovni arhitekturno-planuval'ni principi reformuvannya likaren. Naukovij visnik budivnictva. Harkiv: HNUBA HOTV ABU, 2015. №4(82). S. 26-32.
9. Shahabov I.V., Mel'nikov Yu.Yu., Smyshlyaev A.V. Klyuchevye aspekty pacient-orientirovannoj modeli upravleniya medicinskoj organizaciej. Nauchnoe obozrenie. Medicinskie nauki. 2020. № 3. S. 34-38.
10. Skorohodova A.V., Chernyavska K. Ozelenennya yak prirodnij faktor gigienizacii zovnishn'ogo ta vnutrishn'ogo seredovishcha diyuchih likaren'. Naukovij visnik budivnictva. Harkiv: HNUBA HOTV ABU, 2016. №1(83). S. 14-17.
11. Health promoting hospitals: meeting the needs of the people. J. of Health Gain, 2001. 5 (2). p.3-7.
12. Voroncova O.N. Vizual'naya ekologiya. Psihologiya vospriyatiya arhitektury, dizajna i sredy. Universitetskij kompleks kak regional'nyj centr obrazovaniya, nauki i kul'tury: materialy Vserossijskoj nauchno-prakticheskoy konferencii. Orenburg: izd-vo OGU, 2017. S. 647-653.
13. Ekaterinushkina A.V. Opredelenie kriteriev vizual'noj ekologii v nauchnyh issledovaniyah magistrantov dizajna. Sovremennye tendencii izobrazitel'nogo, dekorativno-prikladnogo iskusstv i dizajna: vserossijskij nauchnyj periodicheskij zhurnal. 2017. №2. S. 96-101.
14. Obuhova A.S. Faktory, vliyayushchie na zdorov'e. URL: <https://stanzdorovei.ru/zdorove/factory-vliyayushchie-na-zdorove.html>.

Skorokhodova A.V., Rodik Y.S., Sharlay E.V. NEW APPROACHES TO ARCHITECTURAL-DESIGN SOLUTIONS IN THE DESIGN OF HEALTHCARE FACILITIES. The issue of designing healthcare institutions using modern approaches, which are one of the areas of visual ecology, is considered by the authors of the article. The current principles of design of medical institutions, new architectural, design and spatial solutions which make them more effective are covered. This problem is relevant in the light of increasing contradiction between the development of medical technologies and the obsolescence of subject-spatial environment of clinics and hospitals. First of all, it is necessary to focus on creating comfortable conditions for patients and their families, as well as medical staff when choosing spatial, architectural and interior solutions. Initially, the design of medical institutions was aimed to reduce the stress of patients. But this function has gradually evolved. Now it includes safety of not only patients but also safety of staff, morale encouragement, high productivity and environmental sustainability. The concept of a biophilic interior is also considered. In hospitals, biophilic design mostly connects such public spaces as entrances, waiting rooms and cafeterias with daylight and nature to create a soothing environment for every visitor. The paradigm shift in the perception of appearance of interiors of healthcare facilities will enable us to get more aesthetic, functionally effective and environmentally friendly interior solutions for hospitals, medical and rehabilitation complexes.

Key words: environmental approach, healthcare institutions, visual ecology, subject-spatial environment.